

LLENGUA CATALANA

Oració composta

Tipus de composta

1. Identifiqui la tipologia de compostes d'aquests enunciats (juxtaposada -J-; coordinada -C-; o subordinada -S-).
  - a) S Encara que ho hagués volgut no em podia moure. S Estic segura que no vindrà. S Quan tothom sigui començarem.
  - b) C Ara cau, ara s'aixeca.
  - c) J Volíem plegar d'hora: treballàvem de pressa.
  - d) S Em sembla que ja ho entendran.
  - e) S No m'agrada que diguis res d'això al teu pare.
  - f) J La consigna era: estar units .
  - g) C No hem anat al concert ni hem comprat l'amplificador.
  - h) S Fes-ho com sàpigues.

Oracions juxtaposades

2. Uneixi les oracions juxtaposades de cada enunciat amb una conjunció, sense canviar-ne el sentit.
  - a) Agafa seu cotxe; hi arribaràs abans. > Agafa seu cotxe **perquè** hi arribaràs abans.
  - b) Li ho vaig advertir; no em va fer cas. > Li ho vaig advertir, **però** no em va fer cas.
  - c) Aquesta noia no menja; devora. Aquesta noia no menja, **sinó que** devora.
  - d) No van poder acudir a la cita; el tren no funciona. > No van poder acudir a la cita **perquè** el tren no funciona.
  - e) No ens vol ajudar? No ho farem. > No ens vol ajudar? **Doncs**, no ho farem.
  - f) El van buscar per tot l'institut; no el van trobar enlloc. > El van buscar per tot l'institut, **però** no el van trobar enlloc.
  - g) No va voler parlar amb ells per telèfon; els va anar a veure personalment. > No va voler parlar amb ells per telèfon, **així que** els va anar a veure personalment.
  - h) Estic un xic gras; miraré de fer una mica gimnàstica. > Estic un xic gras, **de manera que** miraré de fer una mica gimnàstica.
3. Col·loqui la puntuació en els següents enunciats.
  - a) Han arribat tard; havia marxat d'hora.
  - b) Entraven a les cases, preguntaven si hi havia feina; generalment se n'anaven amb les mans buides.
  - c) El comitè va fer l'encàrrec; el secretari general el va dur a terme.
  - d) Els vianants van veure l'accident; van avisar la policia.
  - e) La conducció general es va espatllar; no arribava aigua al poble.
  - f) No t'oposis al projecte, no diguis res més; seu aquí.
  - g) El vent serà molt fort; el risc d'incendi elevat.

Oracions coordinades

4. Escrigui una oració amb cada element.

- a) No / ni:
- b) Tan aviat / tan aviat:
- c) O / o:
- d) L'una / l'altra:
- e) Ni / ni:
- f) Doncs:
- g) O sinó:
- h) Però:
- i) Amb tot:
- j) Encara que:

5. Insereixi les conjuncions ja que (causal) o doncs (consecutiva) en les oracions següents.

- a) No hi vols anar, **doncs** senzillament no hi vagis.
- b) No li han donat la beca, **perquè** en va suspendre dues.
- c) Ho han portat a un altre sabater, **perquè** aquest no li agradava.
- d) Em va regalar un paraigua. Plou, **doncs** surto.
- e) No li daran la feina **perquè** no té l'experiència mínima.
- f) L'hi van portar al despatx, **perquè** a casa no el trobaven mai.
- k) Van haver de marxar **perquè** no tenien cap altra sortida.

6. Insereixi les conjuncions sinó (adversativa) i si no (condicional + no) en les oracions següents.

- a) Expliqueu-ho clar, **sinó** no ho entendrà.
- b) **Si no** véns, no te'n donarem cap.
- c) No és pels diners, **sinó** pel greu que em sap.
- d) **Si no** fa sol no sortirem.
- e) No bevia xampany, **sinó** per Nadal.
- f) Amaga't, **sinó** et veuran tots els de dalt.
- g) No és culpa teva, **sinó** de l'Ernest.

Tipus de subordinada

7. Substitueixi l'oració subordinada per un sintagma i digui de quin tipus és.

- a) Hem exigut que ens retornin els diners. > Hem exigut el retorn dels diners (Substantiva - S).
- b) S'ho mirava com si li provoquis un fàstic enorme. > S'ho mirava amb un fàstic enorme (Adverbial - Av).
- c) Anirà on li farà més gràcia. > Anirà allà (Adv).
- d) Mentre Hamlet recitava el famós monòleg, li va caure el teló al damunt. > En el moment de la recitació del famós monòleg, li va caure el teló al damunt (Adv).

- e) Quan va sortir a la televisió, va saludar emocionalment els seus familiars. > A la televisió, va saludar emocionalment els seus familiars (Adv).
- f) Tothom demanava a l'Antònia que es quedés més temps aquí. > Tothom demanava a l'Antònia quietud (S).
- g) La Carme i en Francesc celebraven les noces d'argent on s'havien casat. > La Carme i en Francesc celebraven les noces d'argent a l'ermita (Adv).
- h) L'organització no va poder evitar que un espontani encengués l'espectacular traca pel seu compte. > L'organització no va poder evitar l'encesa de l'espectacular traca (S).
- i) Ha demanat que li renovessin la beca. > Ha demanat la renovació de la beca (S).
- j) Hem trobat un extraordinari tresor mentre buscàvem el gos pel bosc de Can Deu. > Hem trobat un extraordinari tresor en la recerca del gos pel bosc de Can Deu (Adv).
- k) Ens van portar on celebraven els actes festius. > Ens van portar al lloc de celebració dels actes festius (Adv).
- l) Pretenia que li diguéssim els noms dels culpables. > Pretenia la confessió dels noms dels culpables (S).
- m) Tothom es pensava que no tornarien mai més de Mart. > Tothom es pensava que no tornarien mai més de Mart.
- n) Sempre parla com si s'estigués calant foc. > Sempre parla esverat (Adv).
- o) Els altres van haver de passar per on els mossos d'esquadra els van indicar. > Els altres van haver de passar pels llocs indicats pels mossos d'esquadra (Adv).
- p) En el moment de la telefonada a l'Úrsula, li van prendre la cartera (Adv).
- q) Ha deixat de llegir amb l'engegada de la televisió (Adv).
- r) Després de l'acabament del discurs del president, en la inauguració de la plaça, es posà a ploure a bots i barrals (Adv).

8. Digui si aquestes oracions subordinades són adverbials (V), adjectives (D) o substantives (S).

- a) V Donat que no hi entens, deixa-ho córrer.
- b) V Mentre seràs al poble, t'ajudaré.
- c) D Van a una fonda que es troba al final de la carretera.
- d) S La directiva tractava de qui havia fet més gols.
- e) S S'oblida de segellar la butlletes de la jornada.
- f) S Té por de gelar-se.
- g) S Es apte per conduir.
- h) D El tema de què tractaré és delicat.
- i) V No podeu entrar que no surtin els de dins.
- j) V Com que fresqueja es posarà el jersei.

9. Digui si que és conjunció d'oració subordinada substantiva (CS), adverbial (CA) o relatiu (R).

- a) CS Era convenient que hi anéssiu més d'hora.
- b) CA Afanyeu-vos que feu tard.
- c) R El Llobregat que baixa brut neix a Castellar de N'Hug.
- d) CS No es recorden que és demà.
- e) CA Corria que no el podíem aconseguir.